

Asia: VN/20253/2024

Lausuntopyyntö: Fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto

Fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportti, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Energia, 2025:23

Auris Energia Oy kiittää mahdollisuudesta lausua fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportista. Auris Energia on loppuraportissa esiteltyjen fossiilittomien teknologioiden biokaasun ja synteettisen metaanin johtava vähittäismyyjä ja Suomen suurin putkikaasun jakeluverkonhaltija. Auris Energia myös tuottaa sähköllä ja kaasulla höyryä ja lämpöä useille teollisuusasiakkaille. Näin ollen Auris Energialla on vahva osaaminen ja kokemus fossiilittoman jouston teknologioista.

Auris Energian mukaan työryhmän työn lähtökohdat ovat oikeat. Suomen sähkömarkkinan viimeaikainen kehittyminen on tapahtunut markkinaehtoisesti sääriippuvaiseen suuntaan, mikä on lisännyt jouston tarvetta.

Sähkö fyysisenä suurena koostuu kahdesta komponentista, energiasta ja tehosta. Sääriippuvaisen uusiutuvan tuotannon kasvu on johtanut tilanteeseen, että energiaa on runsaasti tarjolla, mutta tehosta on niukkuutta.

Vapaat markkinat ovat taloustieteen mukaan tehokkain tapa allokoita resursseja. Suomalainen ja eurooppalainen sähkömarkkinamalli perustuu energian hinnoitteluun eikä teholle ole omaa markkinapaikkaa. Näin ollen on perusteltua, että teholle luodaan loppuraportissa esitetyn

tukimekanismin avulla markkinaehtoinen kauppapaikka ja tuki kohdistuu nimenomaan tehoon (€/MW).

Osaamisensa ja kokemuksensa perusteella Auris Energia esittää seuraavia huomioita loppuraporttiin:

1. Fossiilittomuus: kaiken tuettavan sähköntuotannon on oltava fossiilitonta. Auris Energian mukaan kaasumoottoreiden ja -turbiinien osalta fossiilittomuus on parasta osoittaa biokaasun tai synteettisen kaasun alkuperätakuilla (Guarantees of Origin). Tällöin voidaan hyödyntää olemassa olevia markkinamekanismeja. Auris Energian mukaan riittää, että fossiilittoman jouston tuottaja pystyy jälkikäteen osoittamaan, että kaikki käytetty kaasu on fossiilitonta.
2. Sähkökattilat ja lämpöpumput: tehon markkinapaikan on oltava teknologianeutraali. Auris Energian mukaan työryhmän ehdotus rajata sähkökattilat ja lämpöpumput tukimekanismin avulla luotavan markkinaehtoisesta kauppapaikan ulkopuolelle vääristää markkinaa. Työryhmän perustelut yksittäisten teknologioiden rajaamiselle eivät ole päteviä. Jos jollain teknologialla jo nykyisellään syntyy markkinaehtoisesti tarvittavaa fossiilitonta joustoa, niin tällöin ei koko tukimekanismille pitäisi olla tarvetta. Työryhmän loppuraportti on tältä osin ristiriidassa itsensä kanssa, koska toisaalta se toteaa tarpeen erilliselle tukimekanismille olevan olemassa.

Auris Energia ehdottaa, että fossiilittoman jouston tukea ei rajata teknologioittain, vaan tukimekanismin pisteytys rakennetaan siten, että sillä saadaan energijärjestelmän kannalta tarpeellista joustoa myös sähkökattiloista ja lämpöpumpuista. Auris Energian mukaan tähän riittää se, että annettaisiin lisää painoarvoa ajoaikavykkyydestä 24 tunnin joustokvykkyydestä ensimmäisen vuorokauden aikana ja viiden vuorokauden 120 tunnin ajoajasta. Vastaavasti vähennettäisiin haettavan tuen määrän merkitystä pisteytyksen painoarvoissa.

3. Tarjottavan kapasiteetin minimiteho: tarjottavan kapasiteetin minimiteho on oltava yhtäläinen muiden markkinoiden minimitehon kanssa. Työryhmä ehdottaa loppuraportissaan 5 MW minimitehoa perustellen, että pienemmän tehon aktivoitumista on vaikeampi valvoa. Perustelu ei ole pätevä, koska toisaalta loppuraportissa kaikelle tukimekanismiin osallistuvalla kapasiteetille vaaditaan NC ER -verkkosäännön vaatimusten täyttäminen, mikä käytännössä edellyttää reaaliaikaista tiedonsiirtoa automaatiojärjestelmän ja kantaverkkoyhtiön välille. Samalla on helppo valvoa kapasiteetin aktivoitumista sen koosta riippumatta.

Auris Energia ehdottaa, että tarjottavan kapasiteetin minimiteho olisi sama kuin sähkön energiakaupassa (1 MW). Yhtäläiset vaatimukset vähentävät hallinnollisia kustannuksia ja minimitehon rajan laskeminen lisää tarjottavan kapasiteetin määrää ja siten lisääntyvä kilpailu pienentää tukimekanismin kustannuksia.

4. Investointituki jouston lisäämiseksi markkinoille: esitellyn tuen tarkoituksena on tuoda markkinoille lisää joustavaa kapasiteettia. Kustannustehokkuuden kannalta olisi tärkeää, että kaikki markkinoille tarjottava teknisesti soveltuva uusi joustokyvykyys voisi olla tuen piirissä. Fossiilittoman jouston työryhmä toteaaakin loppuraportissaan, että tuen piiriin tulisi kuulua uusien investointien lisäksi tehonkorotukset ja käyttöiän pidennykset.

Auris Energia ehdottaa, että työryhmän esittämien kapasiteetin kasvuun ja käyttöiän pidentämiseen tähtäävien investointien lisäksi tulisi huomioida muu mahdollinen lisäjousto, esimerkiksi suuret varavoimakoneet, joita aiemmin ei ole tarjottu markkinoille, vaikka näihin ei tehtäisi tehonkorotusta tai käyttöiän pidennystä. Tällainen aiemmin markkinoilta puuttunut kapasiteetti voitaisiin määritellä samalla tavoin kuin työryhmä ehdottaa uuden kapasiteetin valmistumista: ”Kapasiteetti katsotaan valmiiksi, kun se on tarjonnut ensimmäistä kertaa tarjouskilpailussa antamansa tarjouksen mukaisen vähimmäistuntimäärän vuorokausimarkkinalle.” Jos olemassa olevaa kapasiteettia ei ole tämän määritelmän mukaisesti tarjottu markkinoille, niin sen tulisi sallia osallistua fossiilittoman jouston huutokauppaan, vaikka varsinaista tehonkorotusta tai käyttöiän pidennystä ei sille ole tehty.

Arvostamme mahdollisuutta lausua aiheesta ja olemme käytettävissä lisätietojen antamiseen ja rakentavaan vuoropuheluun valmistelun edetessä.

Lisätietoja lausunnosta antaa

Ville Karttunen

Kasvujohtaja

Ville.karttunen@aurisenergia.fi

Auris Energia Oy

Anni Sarvaranta

Toimitusjohtaja

Karttunen Ville
Auris Energia Oy